

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Zorgboerderij Groot Kootwijk

Barneveld

Hertoets kleinschalige jeugdhulp

Gezond vertrouwen

Utrecht, juni 2019

Missie

Elk kind een veilig thuis en een gezonde ontwikkeling

Zorgboerderij Groot Kootwijk

Barneveld

Hertoets kleinschalige jeugdhulp

Samenvatting

Voor gezinshuizen, zorgboerderijen en andere aanbieders die kleinschalige jeugdhulp met verblijf bieden, gebruikt de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd een op maat gesneden toezicht. Om te bepalen of een aanbieder verantwoorde jeugdhulp biedt, gebruikt de inspectie een selectie van de verwachtingen uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd.

Zorgboerderij Groot Kootwijk is een zorgboerderij in Barneveld en staat sinds 2009 als maatschap ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 54116732. Zorgboerderij Groot Kootwijk biedt hulp aan jeugdigen en volwassenen in de vorm van logeeropvang, dagbesteding en begeleiding. De aanbieder richt zich wat betreft de jeugdigen op kinderen met autisme en gedragsproblemen die soms ook een licht verstandelijke beperking hebben.

In juni 2018 deed de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd onderzoek bij Zorgboerderij Groot Kootwijk. Doel van het onderzoek was om te bepalen of Zorgboerderij Groot Kootwijk verantwoorde jeugdhulp biedt. Zorgboerderij Groot Kootwijk voldeed op het moment van het eerste toezicht aan 23 van de 32 verwachtingen uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf. Twee verwachtingen zijn niet beoordeeld. Aan zeven verwachtingen voldeed Zorgboerderij Groot Kootwijk niet.

In oktober 2018 ontving de inspectie een verbeterplan van Zorgboerderij Groot Kootwijk, gericht op de geconstateerde tekortkomingen. In maart 2019 voerde de inspectie een hertoets uit bij Zorgboerderij Groot Kootwijk. Bij de hertoets zijn elf verwachtingen uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf opnieuw door de inspectie beoordeeld. Dit zijn de zeven verwachtingen waaraan Zorgboerderij Groot Kootwijk tijdens de eerste toets in juni 2018 niet voldeed en de vier verwachtingen waar de inspectie destijds een aandachtspunt formuleerde.

Zorgboerderij Groot Kootwijk voldeed tijdens de hertoets aan de elf opnieuw beoordeelde verwachtingen uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf. Bij twee verwachtingen formuleert de inspectie een aandachtspunt. De inspectie acht Zorgboerderij Groot Kootwijk in staat om verantwoorde hulp te bieden en blijft ontwikkelingen volgen vanuit haar reguliere toezichtrol.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Bevindingen	6
2.1	Uitvoering hulpverlening	6
2.2	Veiligheid	7
2.3	Leefklimaat	8
2.4	Clëntenpositie	9
2.5	Organisatie	10
3	Vervolg	12
	Bijlage - Verantwoording	13

1 Inleiding

In juni 2018 deed de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspectie) onderzoek bij Zorgboerderij Groot Kootwijk. Doel van het onderzoek was om te bepalen of Zorgboerderij Groot Kootwijk verantwoorde jeugdhulp biedt. Op 30 augustus 2018 heeft de inspectie het vastgestelde rapport aan Groot Kootwijk toegestuurd. Op 5 oktober 2018 ontving de inspectie een verbeterplan van Groot Kootwijk, gericht op de geconstateerde tekortkomingen. In maart 2019 voerde de inspectie de hertoets uit bij Zorgboerderij Groot Kootwijk.

Beschrijving Zorgboerderij Groot Kootwijk

Zorgboerderij Groot Kootwijk (hierna: Groot Kootwijk) is een zorgboerderij in Barneveld en staat sinds 2009 als maatschap ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 54116732. De maatschap heeft twee partners. Groot Kootwijk biedt hulp aan jeugdigen en volwassenen in de vorm van logeeropvang, dagbesteding en begeleiding. Groot Kootwijk biedt op het moment van de hertoets hulp aan 66 jeugdigen tussen de vijf en achttien jaar en aan acht volwassenen/ouderen. De indeling is zo dat volwassenen en jeugdigen gescheiden zijn.

Groot Kootwijk richt zich op kinderen met autisme en gedragsproblemen die soms ook een licht verstandelijke beperking hebben. De jeugdigen doen allerlei activiteiten in groepen van maximaal zes jeugdigen en hebben daarnaast allen een vaste persoonlijk begeleider. De groepen zijn inhoudelijk verschillend, bijvoorbeeld een creatieve groep, boerengroep, ponygroep of sport en spelgroep. De jeugdigen kiezen, naar gelang hun eigen interesses of voorkeuren met betrekking tot andere deelnemers, in welke groep zij willen deelnemen. Om de week logeren er vijf tot zes jeugdigen bij Groot Kootwijk. In de schoolvakanties kunnen jeugdigen ook een midweek bij Groot Kootwijk logeren. Voornaamste doel van Groot Kootwijk is het bevorderen van de sociale vaardigheden van jeugdigen en het omgaan met de eigen emoties. Groot Kootwijk biedt geen behandeling.

De hulp wordt gefinancierd op grond van de Jeugdwet en de Wet Langdurige Zorg. Alle cliënten, zowel uit eigen als omliggende gemeenten, komen bij Groot Kootwijk terecht via het Wmo-loket van de gemeente Barneveld.

De partners van de maatschap zijn met hun eigen gezin woonachtig op het terrein van Groot Kootwijk. Beide partners hebben een zorg gerelateerde mbo-opleiding genoten. Een van de partners is niet actief in de zorgboerderij, maar is verantwoordelijk voor de melk- en veehouderij. Van de drie thuiswonende kinderen zijn er twee actief binnen de zorgboerderij.

De twee persoonlijk begeleiders van Groot Kootwijk zijn SKJ-geregistreerd. Hiervan is één hbo-geschoold en de ander mbo4-geschoold. De persoonlijk begeleiders zijn verantwoordelijk voor het maken van de begeleidingsplannen en hebben ieder een vast aantal kinderen dat zij begeleiden. Op consultbasis is een vaste orthopedagoog beschikbaar. Daarnaast zijn er nog acht medewerkers met

een zorggerelateerde opleiding. Bij Groot Kootwijk werken verder twee stagiaires en drie vrijwilligers.

Groot Kootwijk is landelijk gelegen. Er zijn diverse ruimtes voor dagbesteding, waaronder een grote (woon-)keuken, verschillende sport- en spelruimten en klusruimten. Ook buiten is er voldoende ruimte om te spelen en zijn er veel dieren, zoals koeien en kalfjes, kippen, konijnen en paarden.

Groot Kootwijk is aangesloten bij de Coöperatie Boer & Zorg en in bezit van het keurmerk "Kwaliteit laat je zien".

Hertoets maart 2019

Dit rapport beschrijft de uitkomsten van de hertoets. Bij de hertoets zijn elf verwachtingen uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf opnieuw door de inspectie beoordeeld. Dit zijn de zeven verwachtingen waaraan Groot Kootwijk tijdens de eerste toets in juni 2018 niet voldeed en de vier verwachtingen waar de inspectie destijds een aandachtspunt formuleerde.

Toetsingskader

Het volledige toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd bestaat uit vijf thema's: Uitvoering hulp, Veiligheid, Leefklimaat, Cliëntenpositie en Bestuurlijke organisatie. Elk thema is uitgewerkt in een aantal verwachtingen. Voor Jeugdhulp met verblijf is een set met 32 kernverwachtingen geselecteerd. Het toetsingskader is te vinden op: <http://toetsingskadervhj.nl>.

2 Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de resultaten, zoals de inspectie deze heeft aangetroffen op het moment van het toezicht, gepresenteerd aan de hand van de vijf thema's uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf: uitvoering hulpverlening, veiligheid, leefklimaat, cliëntenpositie en organisatie. Per verwachting geeft de inspectie een oordeel. Als de verwachting als onvoldoende is beoordeeld geeft de inspectie een toelichting. Wanneer het oordeel voldoende is maar de inspectie op grond van de bevindingen van mening is dat er reden is voor verbetering, benoemt de inspectie een aandachtspunt.

V	Voldoende
O	Onvoldoende
NB	Niet beoordeeld

2.1 Uitvoering hulpverlening

	Verwachting	1 ^e toets	hertoets
1.2.1	Professionals werken volgens de richtlijnen van de beroepsgroep.	V	V
	<p><i>Aandachtspunt:</i></p> <p>De aanbieder heeft een kwaliteitshandboek met daarin een aantal richtlijnen, bijvoorbeeld ten aanzien van het omgaan met materialen, dieren en onderlinge agressie. Echter, er zijn geen richtlijnen voor seksueel grensoverschrijdend gedrag, hoe te handelen bij incidenten en ook ontbreekt een wegluopprotocol. In dergelijke gevallen wordt gehandeld naar eigen inzicht en wordt afgestemd met de betrokken partner. Het is van belang dat er duidelijke richtlijnen zijn die beschrijven hoe te handelen bij incidenten en gedrag waarbij er veiligheidsrisico's zijn.</p> <p><i>Toelichting hertoets:</i></p> <p>De aanbieder heeft richtlijnen opgesteld, ook ten aanzien van seksueel grensoverschrijdend gedrag, incidenten en weglopen. De aanbieder besteedt structureel aandacht aan de implementatie van richtlijnen en protocollen. In teamoverleggen wordt structureel aandacht besteed aan de vraag waar bepaalde richtlijnen en protocollen te vinden zijn, middels de standaardrubriek 'Waar vind ik...?'. De medewerkers wordt daarmee de vraag gesteld waar ze een bepaald document kunnen terugvinden en wat de inhoud hiervan is.</p>		

2.2 Veiligheid

	Verwachting	1 ^e toets	hertoets
2.1.2	Professionals schatten de veiligheidsrisico's van de jeugdigen systematisch in.	O	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>De aanbieder beschikt niet over een inschatting en beoordeling van de veiligheidsrisico's van de jeugdigen bij aanvang van de hulp, tussentijds en bij veranderende omstandigheden. De aanbieder stelt geen eenduidige vragen met betrekking tot de veiligheid en heeft geen systematische werkwijze om veiligheidsrisico's in te schatten. In voorkomende gevallen van onveiligheid wordt pas tijdens de hulpverlening helder gekregen wat de risico's zijn, dit wordt niet op voorhand systematisch ingeschat.</p> <p><i>Toelichting hertoets:</i></p> <p>De aanbieder gebruikt een risico-inventarisatie instrument als verstrekt door de Federatie Landbouw en Zorg. De risico-inventarisatie wordt door de persoonlijk begeleider – eventueel samen met de jeugdige – ingevuld en besproken. De risico-inventarisatie wordt daarna beoordeeld door de gedragswetenschapper. Vervolgens stemt de persoonlijk begeleider de doelen van de jeugdige af op de uitkomsten van deze risico-inventarisatie.</p>		
2.2.1	Professionals bepalen mede op basis van de veiligheidsrisico's de in te zetten hulp	O	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>Veiligheidsrisico's worden onvoldoende systematisch ingeschat waardoor deze geen onderdeel uitmaken van het hulpverleningsplan. De hulp die de aanbieder verleent is daardoor niet in alle gevallen voldoende afgestemd op de veiligheidsrisico's.</p> <p><i>Toelichting hertoets:</i></p> <p>De aanbieder gaat bij de hulpverlening planmatig te werk. De gesignaleerde veiligheidsrisico's komen terug in het plan van de jeugdige. De aanbieder maakt hierbij gebruik van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Uit verschillende voorbeelden blijkt dat de medewerkers bekend zijn met de daartoe bedoelde instrumenten en deze ook gebruiken bij de in te zetten hulp.</p>		
2.2.3	Professionals treden bij acute onveiligheid actief op.	O	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>Er heeft zich bij de aanbieder een situatie voorgedaan waarbij gebleken is dat medewerkers onvoldoende in staat zijn om actief op te treden bij acute onveiligheid. Bij dit brandwondenincident bleken medewerkers onvoldoende in staat om tijdig de juiste stappen te zetten.</p> <p><i>Toelichting hertoets:</i></p> <p>Het brandwondenincident is door de aanbieder uitvoerig besproken en geanalyseerd. De aanbieder heeft verschillende verbetermaatregelen</p>		

	Verwachting	1 ^e toets	hertoets
	doorgevoerd, zowel ten aanzien van het incident als ten aanzien van de inzet van medewerkers. Zo is bijvoorbeeld te allen tijde een BHV-medewerker aanwezig en oproepbaar middels een walkie-talkie systeem.		

2.3 Leefklimaat

	Verwachting	1 ^e toets	hertoets
3.1.1	De leefomgeving is schoon, passend en veilig.	O	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>Verschillende ruimten van de zorgboerderij zijn gedateerd en niet passend bij de doelgroep jeugd.</p> <p>De sportruimte, waar onder meer gebasketbald kan worden, is onvoldoende veilig. Deze ruimte was voorheen een varkensstal, het plafond is laag en er is weinig daglicht. Het isolatiematerieel aan het plafond is open. Wanneer een bal het dak raakt ontstaat er een gat en komt er isolatiemateriaal naar beneden.</p> <p>De aanbieder geeft aan dat de kamers voor logeeropvang op de tweede etage een klein raam onder een schuin dak hebben en niet zijn voorzien van een brandtrap. Wel zijn er rookmelders aanwezig. Hiermee zijn er indicaties dat de logeeropvang niet voldoende brandveilig is. Deze indicaties zijn tijdens het toezicht besproken met de betrokken partner van de maatschap. Deze partner zal de brandweer dringend verzoeken een brandveiligheidscontrole uit te voeren en de inspectie informeren over de uitkomsten hiervan.</p> <p>Na het toezicht heeft de brandweer een brandveiligheidscheck bij Groot Kootwijk uitgevoerd. De brandweer adviseert Groot Kootwijk om de zolderverdieping niet meer te gebruiken voor logeeropvang. De aanbieder heeft de inspectie schriftelijk bevestigd dat ze dit advies opvolgt en geen logeeropvang meer op de zolderverdieping aanbiedt.</p> <p>Ook over de sportruimte heeft de brandweer opmerkingen rond brandveiligheid gemaakt. De inspectie verwacht verbeteringen op dit punt (zie hoofdstuk 3).</p> <p><i>Toelichting hertoets:</i></p> <p>De aanbieder heeft een grootscheepse verbouwing doorgevoerd. Het dak van de sportruimte is volledig vervangen, waardoor deze weer volledig gebruikt kan worden voor allerlei sport- en spelactiviteiten.</p> <p>De verbouwing van het woonhuis en de logeerruimten is nog in volle gang. De aanbieder heeft de logeeropvang, met het oog op de brandveiligheid, beperkt tot de eerste etage. Op de zolderverdieping wordt geen logeeropvang geboden. De inspectie gaat ervan uit dat de aanbieder na afronding van de verbouwing voldoet aan de vereisten omtrent brandveiligheid en tot die tijd geen</p>		

	Verwachting	1 ^e toets	hertoets
	logeeropvang biedt op de zolder.		

2.4 Cliëntenpositie

	Verwachting	1 ^e toets	hertoets
4.1.2	Jeugdigen en hun ouders kunnen gebruikmaken van een onafhankelijke vertrouwenspersoon.	O	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>De aanbieder heeft een vertrouwenspersoon waarover jeugdigen en ouders bij de intake worden geïnformeerd. De vertrouwenspersoon is niet gelieerd aan het AKJ. Ook staat hij niet vermeld op de website van de aanbieder.</p> <p>De inspectie verwacht dat aanbieders zorgen voor een onafhankelijke vertrouwenspersoon, bijvoorbeeld van het AKJ, die vrij toegankelijk is voor jeugdigen en hun ouders en over wiens bestaan zij zijn geïnformeerd.</p> <p><i>Toelichting hertoets en aandachtspunt:</i></p> <p>De aanbieder heeft zich aangesloten bij het AKJ. Zowel via de website als via een informatiebrief worden jeugdigen en/of hun ouders over het AKJ geïnformeerd. De inspectie verwacht dat de aanbieder de naam en contactgegevens van de vertrouwenspersoon bekend maakt bij de jeugdigen en/of hun ouders, zodat zij weten bij wie ze terecht kunnen. De inspectie formuleert hier een aandachtspunt omdat er een gedeelde verantwoordelijkheid ligt voor zowel de aanbieder als de Federatie Landbouw & Zorg, wiens procedure door de aanbieder gevolgd wordt.</p>		
4.1.3	Jeugdigen en hun ouders kunnen een klacht indienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.	V	V
	<p><i>Aandachtspunt:</i></p> <p>De aanbieder beschikt over een onafhankelijke klachtencommissie via de Federatie Landbouw en Zorg, maar dient ook te zorgen voor een laagdrempelige toegang tot de klachtencommissie en het informeren van jeugdigen en ouders over de klachtencommissie. Dit kan bereikt worden door de klachtenregeling en toegang naar de klachtencommissie te vermelden op de website van de aanbieder.</p> <p><i>Toelichting hertoets en aandachtspunt:</i></p> <p>De aanbieder heeft zich aangesloten bij de Federatie Landbouw & Zorg voor de klachtenprocedure. Zowel via de website als via een informatiebrief worden jeugdigen en/of hun ouders over de klachtenprocedure geïnformeerd. De klachtenregeling zoals inzichtelijk via de website voldoet niet aan de vereisten als geformuleerd in de Jeugdwet. De inspectie verwacht dat de aanbieder ervoor zorgt dat jeugdigen en hun ouders toegang hebben tot een klachtencommissie, als vereist in de Jeugdwet, en zowel de website als informatiebrief overeenkomstig aanpast. De inspectie formuleert hier een aandachtspunt omdat</p>		

	Verwachting	1 ^e toets	hertoets
	er een gedeelde verantwoordelijkheid ligt voor zowel de aanbieder als de Federatie Landbouw & Zorg, wiens procedure door de aanbieder gevolgd wordt.		

2.5 Organisatie

	Verwachting	1 ^e toets	hertoets
5.1.4	De aanbieder registreert en analyseert incidenten en voert naar aanleiding van de analyse verbeteringen door.	O	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>Incidenten worden door de aanbieder geregistreerd middels een fobo-systeem. Een analyse die leidt tot beantwoording van de vraag welke verbeteringen nodig zijn ontbreekt waardoor er geen lerende cyclus met betrekking tot incidenten. Daarnaast is gebleken dat de aanbieder niet bekend is met de meldplicht voor calamiteiten en geweld die is opgenomen in de Jeugdwet.</p> <p><i>Toelichting hertoets:</i></p> <p>De aanbieder hanteert bij incidenten zowel de mic-melding (melding incident cliënten) als het fobo-systeem (formulier ongevallen en bijna ongevallen). Bij een incident wordt zowel geleerd ten aanzien van de jeugdige in kwestie, maar worden ook verbeteringen op de algehele hulpverlening doorgevoerd. Tijdens de reguliere vergaderingen worden incidenten besproken, zodat medewerkers van incidenten leren.</p>		
5.2.2	De aanbieder zet professionals in die aantoonbaar zijn geschoold voor de functie die zij uitoefenen.	O	V
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>De aanbieder werkt met één SKJ-geregistreerde medewerker. Twee andere medewerkers hebben een voorregistratie. De aanbieder heeft geen vastgesteld beleid waarin de respectievelijke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van medewerkers, stagiaires en vrijwilligers zijn vastgelegd. Omdat er regelmatig vrijwilligers worden ingezet voor groepsbegeleiding, terwijl zij geen relevante opleidingsachtergrond hebben, is dit een risico.</p> <p><i>Toelichting hertoets:</i></p> <p>De aanbieder heeft verschillende maatregelen genomen. De groepsindeling is nu zo dat op een groep van rond de acht jeugdigen altijd twee medewerkers zijn ingedeeld. De aanbieder werkt niet meer met ongeschoolde medewerkers. Daarnaast zijn de SKJ-geregistreerde medewerkers, die zijn aangesteld als persoonlijk begeleiders, verantwoordelijk voor de begeleidingsplannen. Eventueel worden zij hierbij ondersteunt door de orthopedagoog.</p>		
5.2.3	De aanbieder biedt professionals de mogelijkheid kennis en vaardigheden actueel te houden.	V	V
	<p><i>Aandachtspunt:</i></p> <p>Voor professional is het in het kader van de SKJ-registratie een vereiste dat zij aan intervisie doen. Van een aanbieder verwacht de inspectie dat medewerkers</p>		

	Verwachting	1^e toets	hertoets
	<p>hiervoor de ruimte krijgen.</p> <p><i>Toelichting hertoets:</i> Alle medewerkers krijgen de ruimte om opleidingen te volgen. Naast de verplichte <i>Geef me de vijf</i> methodiek voor de omgang met autisme, is er ruimte voor maatwerk. Medewerkers kunnen bij de bestuurder aangeven welke opleiding zij wensen te volgen en dienen hier vervolgens zelf verder invulling aan te geven. Voor de vrijwilligers en stagiaires is er coaching beschikbaar. Ook krijgen medewerkers de ruimte om intervisie te organiseren.</p>		
5.3.2	De aanbieder heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.	V	V
	<p><i>Aandachtspunt:</i> De aanbieder heeft een meldcode vastgesteld, maar deze is in de dagelijkse praktijk onvoldoende geïmplementeerd. Daardoor wordt de meldcode niet in alle gevallen toegepast.</p> <p><i>Toelichting hertoets:</i> De aanbieder heeft de actuele meldcode zowel digitaal als in hardcopy voorhanden. Uit voorbeelden blijkt dat de meldcode bekend is bij de medewerkers en in de praktijk ook gebruikt wordt.</p>		

3 Vervolg

Zorgboerderij Groot Kootwijk voldeed op het moment van de hertoets aan de elf opnieuw beoordeelde verwachtingen uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf. Bij twee verwachtingen formuleert de inspectie een aandachtspunt.

De inspectie acht Zorgboerderij Groot Kootwijk in staat om verantwoorde hulp te bieden en blijft ontwikkelingen volgen vanuit haar reguliere toezichtrol.

Bijlage - Verantwoording

De inspectie voerde het toezicht bij Groot Kootwijk uit op 26 maart 2019. Het toezicht bestond uit de volgende onderdelen:

- Gesprek met een van de partners van de maatschap.
- Gesprek met medewerkers.
- Rondleiding en observatie.
- Dossieronderzoek.
- Analyse beleidsdocumenten.
- Per e-mail nagestuurde documenten.

www.igj.nl